Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

PROGRAM

FOR

FRU HEDEVIG BAGGERS SKOLE

FORBEREDELSESSKOLE
BØRNEHAVE
HØJERE ALMENSKOLE

1905

KØBENHAVN
MARTIUS TRUELSENS BOGTRYKKERI

Statens
Pædagogiske Studiesamling
København V.

Bestyrerinden træffes Kl. 12—1.

PROGRAM

FOR

FRU HEDEVIG BAGGERS SKOLE

FORBEREDELSESSKOLE
BØRNEHAVE
HØJERE ALMENSKOLE

1905

KØBENHAVN
MARTIUS TRUELSENS BOGTRYKKERI
1905

I Foraaret 1904 overtog undertegnede yngste Klasse af »Den ny Skole« og grundlagde kort efter i Sammenhæng hermed en ny Børnehave. Tanken var at udvikle en virkelig tidssvarende Forberedelsesundervisning, hvor de Tanker, som er fremsatte af vor Tids første Pædagoger, særlig af *Frøbel*, efterhaanden kunde sætte Frugt. I denne Anledning udsendte jeg et kortfattet Program, i hvilket det hedder:

»Nutidens pædagogiske Bestræbelser gaar særlig ud paa at gøre Overgangen mellem Hjem og Skole saa naturlig som muligt for den lille Dreng eller Pige ved at gøre Skolelivets første Trin til en Fortsættelse og Hjælp for Hjemmets opdragende Gerning. Undervisningen vil derfor først og fremmest være *praktisk* og *anskuelig*, støtte sig til Barnets Iagttagelsesevne og bevare en sund Ligevægt mellem den aandelige og den legemlige Udvikling. Derfor bør Barnets Sans for Naturlivet vækkes og næres, dets Lyst til at frembringe tilfredsstilles ved passende Beskæftigelser, saa at det gennem Leg og Arbejde i stadig Vekselvirkning føres frem gennem en Undervisningsmaade, der slutter sig nøje til Barnets Lyst og Evne.

Opgaven udtrykkes af *Frederik Frøbel* saaledes, at man skal lade Barnet *udfolde sig saa naturligt, som Planten udfolder sig*, naar de rette Betingelser er til Stede. Disse Betingelser er for Børnene *Plads, Fri-*

luftsliv, vel tilrettelagt *Beskæftigelse, kyndig* og *forstaaende* Vejledning med Sans for Smaabørns Ejendommeligheder og Taalmodighed til at følge den Vej, som deres Natur anviser.«

I Slutningen af Aaret maatte der paa Grund af den daværende Bestyrerinde, Fru *Grønbecks*, alvorlige Sygdom ske en Forandring i Skolens Ledelse. Det laa da nær for mig, som i lang Tid har været knyttet til Skolen, at overtage Ledelsen af den samlede Virksomhed; fra 1. Decbr. 1904 blev den derfor overdraget til mig, og Undervisningen er siden den Tid blevet fortsat væsentlig i det gamle Spor, dog med de Forandringer, som Forholdene nødvendiggjorde.

Det stunder nu mod et nyt Skoleaar; man vil da finde det rimeligt, at jeg i korte Træk søger at klare, hvad der er Skolens Fremtidsmaal. Skoleloven af 24. April 1903 har i flere Henseender ændret de private Skolers Vilkaar; navnlig vil den private højere Pigeskole blive paavirket af den. Hvorledes Loven i det hele vil virke, er endnu Genstand for Drøftelse og maa finde sin Afgørelse gennem de Erfaringer, man indvinder; saa meget kan ses, at dens Gennemførelse vil kræve et stort og dygtigt Arbejde, hvortil Hjemmets Støtte kræves. En væsentlig Fordel ved Loven, som navnlig kommer Pigeskolen til Gode, er den Frihed, der gives den enkelte Skole, til at indrette sig indenfor en vis Ramme. Dette gælder saavel Fordelingen af Stoffet som den Maade, paa hvilken Undervisningen afsluttes. Pigeskolen kan saaledes indrettes med Afslutning ved det 15de eller det 16de Aar, hvortil kan komme Realklassens Afslutningsprøve. Idet jeg her skal se bort fra Enkeltheder, som kræver nøjere Forklaring, skal jeg blot meddele, at Skolen

agtes udviklet som *højere Almenskole* (Mellemskole), og at der i det kommende Skoleaar vil blive oprettet *første Mellemskoleklasse*. I Overgangstiden vil der for de Elever, der paa Grund af Alder eller andre Forhold forlader Skolen paa et tidligere Trin, blive dannet særlige *Konfirmations- og Afslutningsklasser*, der lægger Hovedvægten paa de Fag, som har mest Betydning for det daglige Liv og for Karakterens Udvikling. Et særligt Program for denne Undervisning udleveres paa Skolen.

Jeg skal dernæst gøre Rede for, hvorledes jeg tænker mig Virksomheden i de forskellige Afdelinger.

Børnehaven har efterhaanden udviklet sig til at blive et Led i de private Skolers Undervisningsplan, en Hjælp til at give Børnene en Række Forestillinger og Færdigheder, som Undervisningen senere kan bygge paa. Under min mangeaarige Virksomhed for at fremme Børnehavesagen har jeg haft rig Lejlighed til at se, hvorledes de Idéer, paa hvilke Børnehaven er grundlagt, virker opad i Skolen, hvorledes den nyere Skole efterhaanden bliver paavirket af Frøbels store Tanker: Barnets *Selvvirksomhed* skal være Midtpunktet i Undervisningen, Leg og Arbejde gaar umærkeligt over i hinanden, fra den Glæde, som giver sig til Kende under Barnets Leg, stammer *Arbejdets Glæde*. Men jeg har tillige haft Lejlighed nok til at mærke, hvorledes Frøbels store Tanke kan blive misbrugt og vanhelliget ved en Udførelse, der kun lægger Vind paa det rent udvortes: at give Børnene Ly og holde dem i en vis Virksomhed. Den *gode* Børnehave stræber at efterligne det *gode Hjem*, at være Hjemmets Stedfortræder en Del af Dagen. Den, der virker i Børnehaven, maa have Evne til at *leve med Børnene*, sætte

sig ind i deres Tankegang, der er forskellig efter deres Alder og Natur. Derfor anvendes i min Børnehave kun saadanne Medhjælperinder, som er uddannede eller uddannes under mit personlige Tilsyn, og som gennem Undervisning og Øvelse har tilegnet sig et grundigt Kendskab til Børnehavens særlige Opgave. Medens Klassedelingen i Skolen betragtes som noget selvfølgeligt, har man vænnet sig til at betragte Børnehaven som en enkelt Afdeling, hvor Børn i ret forskellig Alder kan beskæftiges væsentlig paa samme Maade. Men man vil let se, at der i Virkeligheden er store Forskelle i Tankegang og Udvikling hos Børn i 3—6 Aars Alderen; dertil bør da svare passende Afskygninger i deres Behandling og Vejledning. Det lille tre Aars Barn begynder maaske med at sidde paa Skødet og kigge paa den Virksomhed, som foregaar, indtil det lader sig lokke af Sandbunken og de farvede Bolde. Efterhaanden faar det Lyst og Haandelag til andre Beskæftigelser som Foldning, Fletning og Modelering, Traadtrækning, men det maa ikke holdes stille for længe; det maa have Lov til at bevæge sig meget i frisk Luft og ikke bindes for stærkt til en Timeplan, med andre Ord: det skal have en lignende Frihed som den, der gives det i Hjemmet. Det er ikke modent til den mere systematiske Iagttagelsesundervisning, men modtageligt for Sanseøvelser og enkelte Fortællinger. Efterhaanden modnes Barnet til mere sammensatte Beskæftigelser, til mere sammenhængende Iagttagelsesøvelse, til Lydøvelse og Tegning, altsammen Forberedelse og Forudsætning for den egentlige Undervisning. Det er en stor Fortjeneste for den frøbelske Retning, at den har grundlagt en saadan *trinvist* frem-

adskridende Vejledning, hvorved der tages saa meget Hensyn til Børnenes Alder og Udvikling, som det over Hovedet er muligt at gøre. Af de nævnte Grunde er Børnehaven delt i 3 Afdelinger: *A*, *B* og *C*, og der er paa bedste Maade sørget for, at hver Afdeling kan faa just det, der tilkommer den. Omkring Legepladsen ud imod Søen er der udlagt Jord til Børnehavens ældre Elever, hvor de selv kan grave, plante og vande under Tilsyn, og henne under Bygningens Vinduer er der indrettet store *Sandkasser*, hvor Putterne kan tumle sig ret af Hjertens Lyst og øve deres Formsands en større Del af Dagen i den friske Luft. For at gøre Overgangen mellem Børnehave og Skole saa jævn som muligt, indskyder den frøbelske Retning en saakaldt »*Overgangsklasse*« for Børn i ca. 6 Aars Alderen. Her mødes Børnehavens Beskæftigelse med den første Skoleundervisning, der allerede tidligere er bleven forberedt gennem Lydøvelse og Tegning.

Forberedelsesskolen bliver saaledes en umiddelbar Fortsættelse af den Vejledning, som er givet i Børnehaven og Overgangsklassen. Nutidens Skole har den Opgave at føre Frøbels grundlæggende Tanker: *Selvvirksomhed*, *Iagttagelse*, *Anskueelighed* bestandig højere op i Skolens Undervisning; man vil se, hvorledes alle nyere Bestræbelser samler sig om dette Maal.

Men om end Maalet staar ret klart, er det samme ikke Tilfældet med Midlerne. Det gælder nemlig ikke om nogle enkelte Forbedringer ved vor nuværende Undervisningsmetode, der kræves en Omlægning af den Tankegang, som i lange Tider har været raadende, en dybere Indsigt i Barnets Natur og i de Veje, som fører til dets Forstaaelse. Kun altfor ofte har man forvekslet Vilje med Evne og paa ganske dilettantisk

Vis søgt at efterligne, hvad der i Udlandet er grundet paa mangeaarigt intelligent Arbejde. Naar jeg altsaa i Forberedelsesskolen vil søge at gennemføre en anskuelig Undervisning, er jeg ikke blind for Vanskelighederne, men tør haabe, at min lange Virksomhed i Opdragelsens Tjeneste og de Raad, jeg kan hente hos erfarne Raadgivere, vil hjælpe mig til at forene dygtige yngre Kræfter om en solid og gennemtænkt Undervisningsmaade, der forener det gode gamle med gode ny. Et af Hovedpunkterne i den Undervisning, som i bedste Forstand kan kaldes moderne, er Bestræbelsen for at udvikle Barnets *Virkelighedssans* og særlig *Sansen for Naturlivet.* Her er ikke blot Tale om bestemte Kundskaber, men om at styrke Barnets Iagttagelsesevne og derved lægge Grund til den *sunde Menneskeforstand*, som har saa stor Værdi i alle menneskelige Forhold. Barnet, som opdrages i Byen, savner ofte Forestillinger om landlige Forhold og bliver derved ude af Stand til at faa det rette Udbytte af ganske simple Stykker i Læsebogen. Det er derfor en sund og praktisk Tanke i den nyere Undervisning at give Barnet Interesse for Plantelivet. Tanken om »Skolehaven« som en Art Fortsættelse af Børnehaven er ved at trænge igennem hos os, og enhver forberedende Undervisning vil have Gavn af at udføre denne Tanke i det Omfang, som Forholdene tillader. I Erkendelsen heraf vil vi tidlig henlede Børnenes Opmærksomhed paa Planternes Udvikling og give dem Lejlighed til at gøre deres Iagttagelser. Omkring Legepladsen er der indrettet Jordstykker, hvor Børnene i Forberedelsesskolen kan dyrke de Planter, hvis Udvikling er lettest at iagttage, og de ældre Elever vil faa Lejlighed til at beskæftige sig

paa lignende Maade med Stueplanter. Det vil være indlysende, at en Botanikundervisning, der forberedes paa denne Maade, vil være af større Betydning og vække mere Interesse hos Børnene end den, der kun støtter sig til Bog og afplukkede Planter. Skolen har iøvrigt allerede en stor Del gode Afbildninger og Samlinger til Støtte for Naturhistorieundervisningen; for de ældre Elever vil Museumsbesøg og Udflugter træde til. *Geografiundervisningen* i Forberedelsesklassen har i nyere Tid gjort store Fremskridt, idet man først og fremmest søger at orientere Barnet i de hjemlige Forhold ved den saakaldte *Hjemstavnslære*. Skolens Beliggenhed gør det forholdsvis let at give Barnet en trinvis Forstaaelse af dets Omgivelser, det øves i selv at tegne et lille Kort over dem og gøre nøjagtig Rede for alle Enkeltheder.

Jeg skal endnu kun minde om, at ogsaa de første *Læseøvelser* og *Regneøvelser* stiller ret betydelige Fordringer til Lærerindens Dygtighed og Forberedelse, naar de skal kunne lægge en god Grund for den senere Undervisning; kun den, der forstaar at benytte de forskellige Anskuelsesmidler og kender Børnenes Tankegang, er i Stand til at gennemføre disse Øvelser paa forsvarlig Maade.

Mellemskolen vil, som tidligere nævnt, naar den gennemføres, som den er tænkt, og efter de Anvisninger, der er givne i de forskellige Anordninger, blive en naturlig Fortsættelse af en anskuelig Undervisning i Forberedelsesskolen. *Kundskaben til Naturen* vil komme til at indtage en betydelig Plads og blive fremmet paa Grundlag af *Iagttagelse og Forsøg*, *Geografien* vil tage Korttegning i sin Tjeneste, *Tegneundervisningen* vil støtte Evnen til at opfatte

rigtigt, *Regneundervisningen* vil gaa ud fra det daglige Livs Forhold, og ved Indøvelsen af de matematiske Grundbegreber vil der være rig Lejlighed til at styrke Børnenes Sans for Form og Nøjagtighed, *Historieundervisningen* vil efterhaanden føre ind paa Kundskab om Samfundets Vilkaar.

Loven af 1903 stiller *Engelsk* og *Tysk* i Forgrunden, men giver Pigeskolerne en betydelig Frihed med Hensyn til Sprogundervisningen Tilrettelægning. Da Skolens Sprogundervisning i det hele har været ledet paa en særdeles praktisk og anskuelig Maade, vil det være rigtigt at fortsætte denne gode Tradition og tage et passende Hensyn til *Fransk*, hvis Betydning for Dannelsen nutildags ofte bliver underkendt

Et Særkende for Nutidens Pædagogik er den Opmærksomhed, hvormed man følger Barnets *legemlige Udvikling*. Den indgaaende Drøftelse af Skolehygiejnens forskellige Spørgsmaal, som stadig føres, har fastslaaet visse Resultater med Hensyn til Stoffets Fordeling, Undervisningstimernes Varighed, passende Hvilepunkter; man har faaet Øje for Betydningen af metodisk Gymnastik og særlig for den *ordnede Legs* gavnlige Indflydelse i forskellig Retning. I Erkendelse heraf vil Skolen saa vel i Undervisningsplanen som ved de legemlige Øvelser stræbe at tage de rette Hensyn til en sund legemlig Udvikling. Navnlig vil man i den gode Aarstid stræbe at benytte Skolens Legeplads til Boldspil af forskellig Art saavel som til andre ordnede Lege, saa at Undervisningen stadig og daglig kommer til at veksle med Bevægelse i frisk Luft.

Idet jeg med Glæde har hilst alle nævnte Bestræbelser i Nutidens Pædagogik som gamle kendte Venner, kan jeg dog ikke skjule for mig selv, at

disse Bestræbelser eller rettere en ensidig og dilettantisk Udførelse af de nyere Tanker medfører nogen Fare for Løshed og Mangel paa Sammenhæng saa vel i Undervisningen som i den opdragende Paavirkning, en Fare, som naturligvis er størst i Overgangstiden. Det gælder navnlig om at skelne mellem Leg og Alvor, mellem udvortes Oplysning og ægte Karakterudvikling. Faren for *Overfladiskhed* i Dannelse som i Karakter maa ikke undervurderes. Vi har tilegnet os en betydelig Evne til at omgive Barndommen med Lys og Glæde og deri fundet et sundt Grundlag for det senere Menneskeliv, men det bør erindres, at Livet ikke blot er Lys og Glæde, men først og fremmest *Arbejde* og *Ansvar*. Jeg vil da bede alle Forældre med mig at vaage over, at Pligtopfyldelse og Ansvarsfølelse bliver Midtpunktet i Børnenes Forhold til Hjem og Skole, det, hvorom alle Bestræbelser samler sig. Gennem en enig Samvirken mellem Hjem og Skole modvirkes mange af de ejendommelige Farer for den aandelige Sundhed, som er Frugten af de senere Tiders Kulturudvikling.

Det har glædet mig meget, at jeg i den forløbne Vinter gentagne Gange har haft Lejlighed til at samles med Forældrene for at tale om Spørgsmaal af Interesse for Hjem og Skole. Disse Sammenkomster haaber jeg at kunne fortsætte og beder Forældrene vise deres Interesse ved at deltage deri.

April 1905.

Hedvig Bagger.

Oversigt

over det, der er gennemgaaet i Aarets Løb, fremlægges ved de forskellige Klassers Eksamination.

Ved Overtagelsen af Skolen viste det sig nødvendigt at foretage visse Ændringer i Undervisningen for at lette Overgangen til den Plan, som vil blive fulgt idet ny Skoleaar. Der er væsentlig arbejdet paa at befæste det tidligere lærte og udfylde det manglende. Ved Eksaminationen tages særligt Hensyn til, hvad, der er gennemgaaet siden 1. December.

Eleverne.

Skolen talte 1. Marts 68 Elever, fordelte i Klasserne G—A og Børnehaven.

Lærerinder og Lærere.

Følgende Lærerkræfter er for Tiden knyttede til Skolen.

Madame *H. Adolphson:* Fransk i G F E D og A.
Hr. *Brighel-Hom:* Tegning i G. og F.
Madame *Drewes:* Fransk i C og B.
Hr. Pastor *Docker:* Religion i G F E og D.
Fru *H. Friis*, eksam. Lærerinde: Dansk i D C B.
Frk. *Philippa Houg*: Bibelhistorie i E D C.

Frk. *Jenny Jensen,* eksam. Frøbellærerinde: Børnehaven.
Frk. *Charlotte Jensen*: Sang i alle Klasser.
Frk. *Anna Jørgensen*, eks. Frøbellærerinde, Klasselærerinde i Overgangsklassen : Regning og Skrive-Læsning, Skrivning i hele Skolen.
Hr. Cand. mag. *Moe:* Regning og Matematik i G.
Frk. *Marie Petersen:* Gymnastik, Haandgerning, Boldleg og (efter 1. Maj) Havedyrkning.
Frk. *Minna Petersen:* Historie, Bibelhistorie, Naturhistorie i C og B, Regning i B.
Frk. *Agnete Steffensen:* Historie, Naturhistorie, Regning i E og D.
Frk. *Gerda Tuxen*: Dansk, Engelsk, Tysk i E og D.
Frk. *Ingeborg Wiegandt*, eks. Lærerinde i Dans og Gymnastik, Dans i hele Skolen, Geografi i E D C.
Bestyrerinden, eks. Lærerinde og eks. Institutbestyrerinde: Skrive-Læsning, Hjemstavnslære, Religion og Historie i Overgangsklassen.

Inspektionen i Overskolen varetages af Frk. *Gerda Tuxen*, i Underskolen af Frk. *Minna Petersen.*

Skolens Ordensregler.

1. Hver Elev har Orden i sin Klasse 1 Uge ad Gangen i Rækkefølge.
2. Ordensduksen møder 10 Minutter, før Skolen begynder om Morgenen, gør i Stand til 1ste Time, modtager Elevernes skriftlige Arbejder og afleverer dem ved hver Times Begyndelse til vedkommende Lærer. Hun meddeler til Protokollen. hvem af Klassen der er fraværende.
3. Naar en Elev har forsømt Skolen, maa hun medbringe skriftlig Meddelelse om Grunden.

4. Om Fritagelse fra Gymnastik træffes, naar det gælder kortere Tid. Aftale med Bestyrerinden. For længere Tid fordres Lægeattest.
5. Tydeligt Mærke eller Navn paa Elevernes Bøger og øvrige Skolegenstande er nødvendigt. Omslag paa Bøgerne ønskes.
6. Skolen henvender sig til Hjemmet, naar en Elevs Syn eller Hørelse viser sig mangelfuld, eller naar andre særlige Forhold foreligger.

Lærebøger.

I Valget af Lærebøger vil der foreløbig ikke blive foretaget væsentlige Forandringer. I Overensstemmelse med, hvad ovenfor er udtalt, vil Lærebogen fortrinsvis blive benyttet som Støtte for den mundtlige Gennemgang. Enkelte ny Bøger, som maatte blive nødvendige, vil blive opgivne i de første Dage af det ny Skoleaar.

Aarsprøven

afholdes 14—18 April. Paaskeferien begynder med 19. April og varer til Lørdag d. 29. April, som er første Læsedag i det ny Skoleaar.

Skolebetalingen.

Skolen vil i det kommende Skoleaar bestaa af følgende Afdelinger:

A, *B*, *C*	Børnehaven	6 Kr.
D	Overgangsklassen	8 Kr.
E	—	10 Kr.
F	—	12 Kr.
G	(1ste Mellemskoleklasse)	14 Kr.
H	(Toaarig Afslutningsklasse)	16 Kr.

Anm. I *Konfirmationsklassen* (se dennes særlige Program, der udleveres paa Skolen) er Skolebetalingen 15 Kr.

Fru Hedevig Baggers Fortsættelseskursus

Vodroffsvej 56, Havehuset.

I Forbindelse med den højere Pigeskole paa Vodroffsvej, der ledes af undertegnede, oprettes fra 1ste Maj et Fortsættelseskursus for *unge Piger i Konfirmationsalderen*. Der tages Sigte paa en indskrænket Undervisningstid, c. 12 Timer om Ugen, dels for at give Tid og Ro til Konfirmationsforberedelsen, dels for at man kan tage tilbørligt Hensyn til, at de unge Pigers Konstitution i denne Alder ofte trænger til Hvile og særligt Hensyn. Af denne Grund vil der blive optaget *praktiske* Fag, der kan bidrage til Uddybelse og Befæstelse af det, der er lært, og forberede til det daglige Livs Gerning.

Blandt Fagene nævnes:

1. Dansk med Hovedpunkter af Literaturhistorien,
2. Kulturhistorie, Samfundslære.
3. Et fremmed Sprog (efter Valg).
4. Naturkundskab, visse Punkter af den fysiske Geografi.
5. Husordensteori med praktiske Øvelser.
6. Kvindelig Haandgerning (forskellige Nyttearbejder).

Naar den unge Pige et Aarstid har arbejdet paa denne Maade, vil hun forhaabentlig efter sin Konfirmation enten kunne vende tilbage til udvidede Studier, hvis hun har Anlæg derfor, eller med større Kraft og Klarhed over sig selv kunne bestemme sig for en praktisk Gerning, som passer for hendes Evner. Aaret vil da ikke alene give *Hvile* og en *sikrere Tilegnelse* af det lærte, men tillige være et *Prøveaar*.

Honoraret for et saadant Kursus vil antagelig blive 15 Kr. maanedlig.

Nærmere Oplysninger meddeles paa mit Kontor Vodroffsvej 56, Havehuset Kl. 12—1.

Hedevig Bagger,
eksam. Almuelærerinde og eksam. Institutbestyrerinde.

TYP. MARIUS TAUBER KJØBENHAVN.